

Ongehuwd ouderschap en echtscheiding algemeen aanvaard?

In Vlaanderen hebben minder mensen problemen met ongehuwd ouderschap dan in de meeste andere EU-landen. De aanvaarding ervan blijft bovendien stijgen. Dat het huwelijk minder dan vroeger als een voorwaarde wordt aanzien voor ouderschap impliceert echter niet dat een scheiding vaker dan voorheen als de beste oplossing wordt gezien voor relatieproblemen. Bovendien valt het op dat de groepen die positiever staan tegenover ongehuwd ouderschap niet dezelfde zijn als de groepen die een scheiding als de beste oplossing zien voor relatieproblemen.

Acceptatie van ongehuwd kinderen krijgen is hoog en blijft toenemen

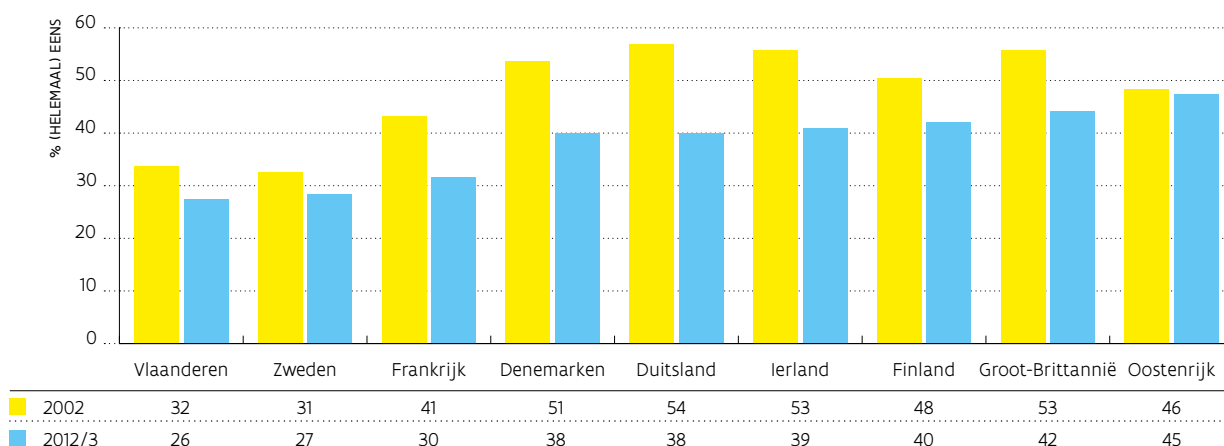
Vergelijken we Vlaanderen met de EU15-landen waarvoor gegevens beschikbaar zijn, dan blijkt dat de acceptatie van ongehuwd kinderen krijgen in onze regio hoog is. In 2002 ging minder dan 1 op de 3 akkoord met de stelling dat mensen die kinderen willen, zouden moeten trouwen; 10 jaar later is dat verder gedaald tot bijna 1 op de 4. Het is evenwel vooral de groep onbeslistten die is toegenomen.

Van de onderzochte landen houdt alleen Zweden gelijke tred. In Duitsland, Ierland, Oostenrijk, Denemarken, Finland en – in mindere mate – Frankrijk zijn er meer mensen die een huwelijk een voorwaarde vinden om kinderen te krijgen. Wel is er ook in de meeste van die landen tussen 2002 en 2012/2013 een sterke daling van 10 tot 15 procentpunten. Alleen in Oostenrijk stellen we een stagnatie vast.

Een kanttekening bij deze internationale vergelijking is dat Nederland in de tabel ontbreekt omdat

Aanvaarding van ongehuwd ouderschap

Mate van instemming met stelling "Mensen die kinderen willen, zouden moeten trouwen", Europese vergelijking, 2002-2012/3, % (helemaal) eens

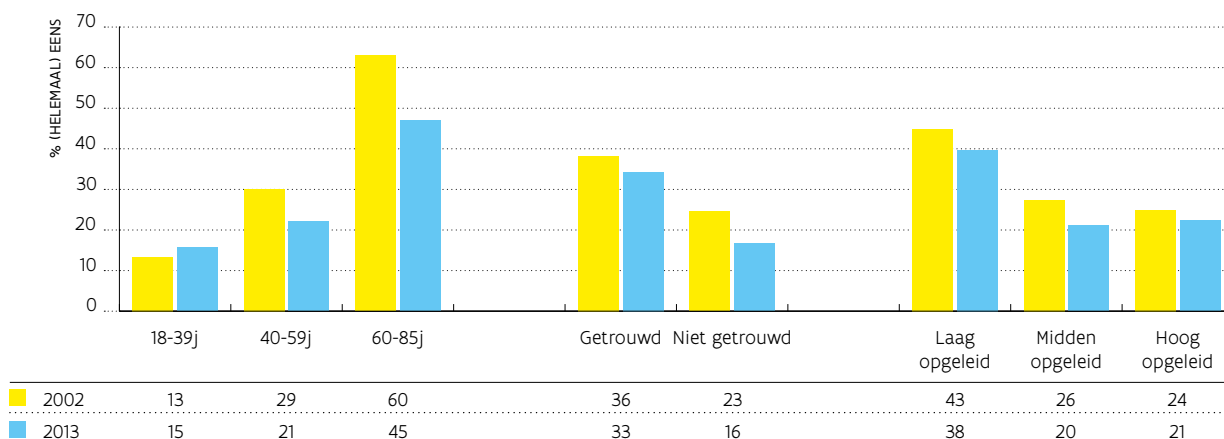


er geen Nederlandse data beschikbaar zijn voor 2012 of 2013. Maar al in 2002 was slechts 1 op de 4 Nederlanders van oordeel dat mensen die kinderen willen, zouden moeten trouwen. In Nederland was de afwijzing van ongehuwd ouderschap in 2002 dus nog kleiner dan in Vlaanderen.

Ongehuwd ouderschap wordt in Vlaanderen meer aanvaard door jongeren en hogeropgeleiden en ook door mensen die zelf niet getrouwd zijn. Geslacht speelt geen rol. Deze samenhang met achtergrondkenmerken ziet er in 2013 ongeveer hetzelfde uit als in 2002.

Aanvaarding van ongehuwd ouderschap – achtergrondkenmerken

Mate van instemming met stelling "Mensen die kinderen willen, zouden moeten trouwen", volgens leeftijd, burgerlijke staat en opleidingsniveau in Vlaanderen, 2002-2013, % (helemaal) eens



Bron: ISSP-survey 2002 en 2013.

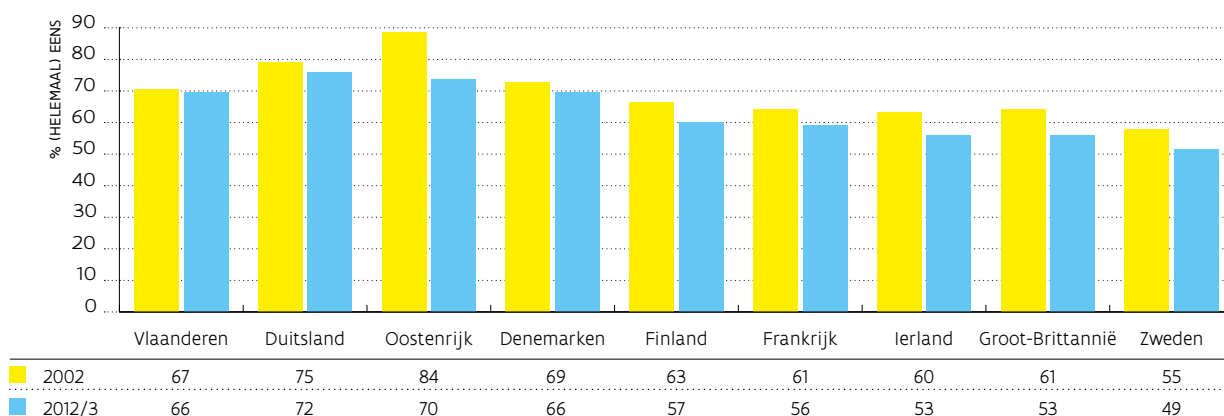
Acceptatie van echtscheiding stagneert

Dat er in relatie tot ouderschap minder belang wordt gehecht aan het huwelijk impliceert echter niet noodzakelijk dat een scheiding ook vaker dan vroeger als de beste oplossing gezien wordt voor problemen binnen een huwelijk. In Vlaanderen is de mate van instemming met de stelling "Een echtscheiding is gewoonlijk de beste oplossing als een

koppel de problemen in zijn huwelijk niet kan oplossen" wel hoog. Zo'n 2 op de 3 Vlamingen is het daarmee eens, maar die instemming is de laatste 10 jaar niet gestegen. In landen waar er op dit vlak wel een significante evolutie is, daalt juist de instemming. In Frankrijk, Groot-Brittannië, Oostenrijk, Denemarken, Zweden en Finland zijn er nu minder mensen die akkoord gaan met die stelling dan een decennium geleden.

Aanvaarding van echtscheiding

Mate van instemming met stelling "Een echtscheiding is gewoonlijk de beste oplossing als een koppel de problemen in zijn huwelijk niet kan oplossen", Europese vergelijking, 2002-2012/3, % (helemaal) eens

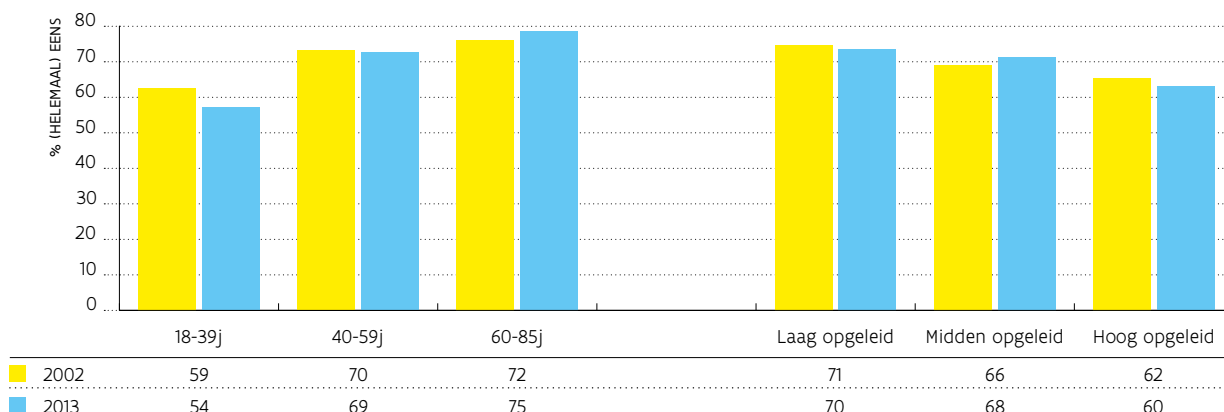


Bron: ISSP-survey 2002 en 2012/3.



Aanvaarding van echtscheiding – achtergrondkenmerken

Mate van instemming met stelling "Een echtscheiding is gewoonlijk de beste oplossing als een koppel de problemen in zijn huwelijk niet kan oplossen", volgens leeftijd en opleidingsniveau in Vlaanderen, 2002-2013, % (helemaal) eens



Bron: ISSP-survey 2002 en 2013.

De mate waarin een echtscheiding als de beste oplossing wordt gezien voor relatieproblemen binnen een huwelijk verschilt in Vlaanderen alleen volgens leeftijd en in mindere mate volgens opleidingsniveau. Lageropgeleiden en ouderen gaan vaker akkoord dan hogeropgeleiden en jongeren. Ook hier is de relatie tussen de leeftijd en het opleidingsniveau enerzijds en de opinie

anderzijds niet fundamenteel gewijzigd tussen 2002 en 2013.

De gevonden samenhangen illustreren dat beide houdingen niet noodzakelijk samen sporen. Jongeren en hogeropgeleiden staan meer open voor ongehuwd ouderschap, maar zien een echtscheiding minder vaak als de oplossing voor relatieproblemen.

Hoe gemeten?

Sinds 2002 participeert de Studiedienst van de Vlaamse Regering (SVR) aan een internationaal surveyprogramma (International Social Survey Programme – ISSP). Dat zorgt voor internationaal vergelijkbare data over onder meer burgerschap, familie- en genderrollen en arbeidsoriëntatie. In 2012 werden voor de 2de keer familiewaarden en genderrollen bevraagd door SVR. Zo kunnen we zowel vergelijkingen maken in de tijd als tussen landen. In deze SVR-St@ts worden data van ISSP 2002 en ISSP 2012 gebruikt. Omdat de deelnemende landen enige vrijheid hebben bij de planning, kunnen de werkelijke jaartallen verschillen. In Vlaanderen werd ISSP 2012 afgenomen in 2013. Ook de wijze van dataverzameling kan verschillen tussen landen. Voor meer informatie, ook over de deelnemende landen, zie www.issp.org. Voor de vergelijking werden de zogenaamde EU-15-landen geselecteerd waarvan voor beide edities gegevens beschikbaar zijn.

In Vlaanderen werd er beide keren gebruik gemaakt van een schriftelijke enquête. In 2002 werd de ISSP-vragenlijst achtergelaten bij respondenten van een face-to-face survey, de survey naar sociaal-culturele verschuivingen (SCV-survey). In 2013 werd er een schriftelijke vragenlijst opgestuurd naar een toevallige steekproef. De interviewmodus was dus 2 keer dezelfde, maar de contactprocedure verschilde wel. In 2002 werden voor het ISSP-gedeelte 65% van de oorspronkelijke geselecteerde personen bereikt. In 2013 werd voor Vlaanderen, na het doorlopen van alle stappen in de Dillman-methode, een respons behaald van 44%. Er waren ook verschillen in de populatie. In 2002 werden uitsluitend Belgen tussen 18 en 85 jaar bevraagd; in 2013 was er geen bovengrens meer en werd ook de nationaliteitsvoorwaarde losgelaten. Om een correcte vergelijking mogelijk te maken, werden uit het bestand van 2013 de niet-Belgen en de personen ouder dan 85 jaar weggelaten.

Meer info:

Jan Pickery, Ann Carton & Dries Verlet
Studiedienst van de Vlaamse Regering
02 553 57 39
jan.pickery@dar.vlaanderen.be

